

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-06-98 S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Бюджетна політика територіальних громад		Budget policy of territorial communities	
Шифр за ОП	ФП 2	Code in Degree Programme	
Освітній рівень магістерський (другий)		Level of Education Master's (second)	
Галузь знань Публічне управління та адміністрування	28	Field of Knowledge Public Management and Administration	
Спеціальність Публічне управління та адміністрування	281	Field of Study Public Management and Administration	
Освітня програма Місцеве самоврядування		Degree Programme Local Government	

Рівне–2024

Силабус навчальної дисципліни «Бюджетна політика територіальних громад» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Місьцеве самоврядування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» Рівне. НУВГП Рівне. НУВГП. 2024. 13 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30606/>

Розробник силабусу: *Мельник Лариса Михайлівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року

Завідувач кафедри: *Тихончук Леся Хотіївна, д.держ.упр., доцент.*

Керівник ОПП: *Мартинюк Галина Федорівна, к.пед.н., доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕіМ
Протокол № 1 від «24» вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор.*

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Бюджетна політика територіальних громад

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Місьцеве самоврядування</i>
Спеціальність	<i>281 «Публічне управління та адміністрування»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 2</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22 (6)</i>
Практичні заняття:	<i>20 (4)</i>
Самостійна робота:	<i>78 (110)</i>
Курсова робота:	<i>так</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Мельник Лариса Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування Національного університету водного господарства та природокористування

Вікіситет https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Мельник_Лариса_Михайлівна

ORCID **0000-0003-1731-1860**

Канали комунікацій l.m.melnyk@nuwm.edu.ua

тел. 068-025-97-35

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Даний курс орієнтований на опанування студентами знань щодо формування ефективної бюджетної політики територіальних громад, сутності місцевих бюджетів, їх складу та ролі у соціально-економічному розвитку регіону.

Метою навчальної дисципліни є набуття знань про напрямки підвищення ефективності бюджетної політики, сутність і роль місцевих бюджетів у фінансовій системі України; про методи та принципи управління місцевими бюджетами; набуття вмінь аналізувати формування та використання доходів і видатків місцевих бюджетів.

Навчальним планом підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (Місьцеве самоврядування) передбачено виконання курсової роботи з дисципліни «Бюджетна політика територіальних громад».

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=739>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивченню даної дисципліни передують вивчення таких дисциплін як «Соціальна та гуманітарна політика», «Публічне управління та адміністрування», «Регіональний аналіз в публічній сфері», «Соціальна відповідальність»; а отримані знання будуть використовуватись при вивченні дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології в публічному управлінні», при проходженні виробничої та переддипломної практики.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології

СК03. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Програмні результати навчання

PH03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

PH04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

PH07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

PH08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

Структура та зміст освітнього компонента

1. Структура освітнього компонента

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		усього	в т.ч.			усього	в т.ч.		
л	пр		ср	л	пр		ср		
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування бюджетів територіальних громад									
1	Сутність бюджетної політики територіальних громад	10	2	2	6	10	1	-	9
2	Організація бюджетного процесу на місцевому рівні	11	4	2	5	10	1	-	9
3	Програмно-цільовий метод формування місцевих бюджетів	9	2	2	5	10	-	1	9
4	Загальний фонд бюджету територіальних громад	10	2	2	6	10	1	1	8
5	Спеціальний фонд бюджету територіальних громад	10	2	2	6	10	1	1	8
	Разом за змістовим модулем 1	50	12	10	28	50	4	3	43
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи управління бюджетами територіальних громад									
6	Впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі	9	2	2	5	9	-	-	9
7	Міжбюджетні відносини та їх складові	10	2	2	6	10	1	-	9
8	Бюджетна безпека територіальних громад	10	2	2	6	10	-	1	9
9	Управління місцевими фінансами	10	2	2	6	10	1	-	9
10	Громадський бюджет	9	2	2	5	9	-	-	9
	Разом за змістовим модулем 2	48	10	10	28	48	2	1	45
Модуль 2									
	ІНДЗ	22	-	-	22	22	-	-	22
	Всього годин	120	22	20	78	120	6	4	110

2. Програма ОК

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування бюджетів територіальних громад

Тема 1. Сутність бюджетної політики територіальних громад

Результати навчання PH 03, PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Бюджетна система як основа публічних фінансів. Роль і функції бюджетної політики. Мета та завдання бюджетної політики. Чинники формування бюджетної політики. Підходи щодо формування бюджетної політики. Бюджетний механізм*. <i>Література [1,2,3,5,6,7,11,19]</i>
--	--	---

Тема 2. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні

Результати навчання PH 03, PH 07, PH 08	Кількість годин: лекції – 4 практ. - 2	Особливості бюджетів територіальних громад. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні. Етапи формування місцевого бюджету. Підготовка та схвалення рішення про бюджет територіальної громади. Виконання бюджету територіальної громади та внесення змін до нього. Організація діяльності місцевого фінансового органу*. <i>Література [1,2,3,5,8,9]</i>
---	--	---

Тема 3. Програмно-цільовий метод формування місцевих бюджетів

Результати навчання PH 04 PH 07 PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Середньострокове бюджетне планування. Сутність програмно-цільового методу формування місцевих бюджетів та його переваги. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм. Складання паспортів бюджетних програм. Моніторинг та оцінка ефективності бюджетних програм.* <i>Література [1,2,3,8,9,18]</i>
---	--	--

Тема 4. Загальний фонд бюджету територіальних громад

Результати навчання PH 04, PH 07, PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Сутність загального фонду бюджету та його складові. Структура доходів загального фонду. Бюджетна класифікація. Місцеві податки і збори. Видатки загального фонду. Розмежування видатків за рівнями фінансування. Розпорядники бюджетних коштів*. <i>Література [1,2,3,5,7,8,9,16,18,]</i>
---	--	--

Тема 5. Спеціальний фонд бюджету територіальних громад

Результати навчання PH 04, PH 07, PH 08,	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Сутність спеціального фонду бюджету та його складові. Структура доходів спеціального фонду. Власні надходження бюджетних установ. Видатки спеціального фонду. Бюджет розвитку. Фінансування проектів ОТГ з державного фонду регіонального розвитку*. <i>Література [1,2,3,5,7,8,9,10,15,17]</i>
--	--	--

Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи управління бюджетами територіальних громад

Тема 6. Впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі

Результати навчання PH 07 PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Передумови впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетний процес органів місцевого самоврядування. Визначення гендерно-орієнтованого бюджетування. Дорожня карта з впровадження гендерно-орієнтованого бюджетування. Гендерний бюджетний аналіз*. <i>Література [1,2,3,4]</i>
---	--	---

Тема 7. Міжбюджетні відносини та їх складові

Результати навчання PH 03, PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Сутність міжбюджетних відносин. Міжбюджетні трансферти. Механізм вирівнювання за рахунок дотацій. Види субвенцій. Порядок та умови надання субвенцій. Освітня субвенція*. <i>Література [1,2,3,5,8,9,19]</i>
--	--	---

Тема 8. Бюджетна безпека територіальних громад

Результати навчання PH 03, PH 04	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Поняття бюджетної безпеки на регіональному рівні. Критеріальні підходи до оцінювання бюджетної безпеки. Індикатори бюджетної безпеки. Оцінка фінансової самостійності регіону. Бюджетний потенціал*. <i>Література [1,2,3,11,12,13]</i>
--	--	--

Тема 9. Управління місцевими фінансами

Результати навчання PH 03, PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	Державна підтримка місцевих бюджетів. Форми державного фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Органи фінансового контролю та їх функції. Ефективність державного фінансового контролю*. <i>Література [1,2,3,8,9,10,11,12,13,17,18,]</i>
Тема 10. Громадський бюджет		
Результати навчання PH 07 PH 08	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Запровадження громадського бюджету. Сутність бюджету участі. Механізми участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні. Громадський проект. Етика в громадському бюджеті. Порядок реалізації громадського бюджету*. <i>Література [1,2,3,9,14,17]</i>

* Питання, які виносяться на самостійне вивчення

Форми та методи навчання

Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконати завдання з дисципліни, вчасно здати модульні контрольні знань та виконати курсову роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань з дисципліни «Бюджетна політика територіальних громад», студент отримує такі обов'язкові бали:

- 10 балів за теоретичні дослідження в курсовій роботі;

- 20 балів за виконання розрахункових завдань в курсовій роботі;

- 20 балів за презентацію та захист курсової роботи;

- 10 балів за письмове опитування;

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. **Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.**

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 25 запитань по 0,5 бали (12,5 балів), рівень 2 – 4 запитання по 1 балу (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3,5 бали (3,5 бали). Усього – 20 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання

Кількість балів
30

Виконання:

- повна відповідність змісту курсового проекту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;

- творча самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць без помилок;

- наявність елементів науково-дослідного характеру;

- використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;

- якісне оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ

Захист:

здобувач вищої освіти виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння творчо застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та творчі здатності аргументованого обґрунтування прийнятих рішень та розв'язків практичних задач й аналізувати достовірність одержаних результатів, захист відбувся до початку сесії (виняток – поважна причина).

20

Виконання:

- повна відповідність змісту курсового проекту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;

- самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог без помилок;

- наявність елементів науково-дослідного характеру;

- використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;

- якісне оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Захист:

здобувач вищої освіти виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та здатності аргументованого обґрунтування прийнятих рішень та розв'язків практичних задач.

25-29

15-19

Виконання:

20-24

достатня відповідність змісту курсового проєкту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;

- самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог та незначною кількістю помилок;

- наявність елементів науково-дослідного характеру;

- часткове використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;

- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів з незначними відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Захист:

10-14

здобувач вищої освіти виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

Виконання:

15-19

- достатня відповідність змісту курсового проєкту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;

- розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог та значною кількістю помилок;

- часткове використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;

- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів із значними відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Захист:

5-9

здобувач вищої освіти виявив середні знання основних положень навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач на репродуктивному рівні.

Виконання:

10-14

- значні відхилення змісту курсового проекту (роботи) від завдання та вимог навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;
- розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць із значними відхиленнями щодо вимог та значною кількістю помилок;
- відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;
- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів із значними помилками та відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Захист**:

здобувач вищої освіти виявив знання за змістом навчальної дисципліни на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

1-4

Виконання**:

- невідповідність змісту курсового проекту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;
- невірне розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць;
- відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць;
- невідповідність оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів вимогам конструкторської та технологічної документації, ДСТУ

5-9

Захист**:

здобувач вищої освіти виявив знання за змістом навчальної дисципліни на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

1-4

** З можливістю повторного захисту

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456–VI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
3. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.

Допоміжна література

4. Впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес органів місцевого самоврядування: практичний посібник . Проект «Партнерство для розвитку міст». Київ.2021. 61с.
5. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 119 с.
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997. № 24. 170 с.
7. Мельник Л.М., Дума В.Л. Формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів: монографія. Київ: Кондор, 2019. 216 с.
8. Овчаренко Т. Особливості формування та виконання бюджету об'єднаних територіальних громад. Міжнародний центр перспективних досліджень, 2017. 136 с.
9. Онищук І. Місцеві бюджети. Проект «Експертна підтримка врядування та економічного розвитку». 2018. 36с.
10. Melnyk, L. (2020). A value-oriented approach to portfolio management of regional development projects and their financial support. (Ціннісно-орієнтований підхід до управління портфелем проектів регіонального розвитку та їх фінансового забезпечення). /Kostiukevych, R., Melnyk, L., Krulický, T., Kostiukevych, A., & Melnyk, L. Journal of International Studies, 13(4), 155-170. doi:10.14254/2071-8330.2020/13-4/11 URL:https://www.jois.eu/index.php?655.en_a-value-oriented-approach-to-assessing-regional-economic-development-projects
11. Мельник Л.М. (2022). Роль бюджетної безпеки у забезпеченні стабільності фінансової системи України. / Дума В.Л., Кондрацька Н.М. Вісник НУВГП. Економічні науки. 2022.№ 4. С.90-100. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/issue/view/86>
12. Мельник Л.М., Тихончук Л.Х. Оцінка фінансової самостійності місцевих бюджетів України.Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України : колективна монографія /За заг. ред. Мельника Л.В. Частина 3. Київ: Кондор, 2022, 324 с. (Особистий внесок автора п.2.3, с.111-121.) URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26246/>
13. Мельник Л.М. Критеріальні підходи до оцінювання бюджетної безпеки на регіональному рівні. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України : колективна монографія /За заг. ред. Мельника Л.В. Частина 2. Київ: Кондор, 2021, 200 с.(особистий внесок автора п.2.2, с.60-71)
14. Методичні рекомендації щодо механізмів участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні. Затверджено Наказом міністерства фінансів 3 березня 2020 року № 94.
15. Піхоцька, О.М. Використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Ефективна економіка, 2021, № 11.
16. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
17. Прогнозування та управління соціально-економічними процесами в регіоні : монографія / за наук. ред. В. С. Загорського Львів: ЛРІДУНАДУ, 2016. 238 с.
- 18.Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів: практичний посібник. Київ: ІБСЕД, 2016, 25с.
19. Ткачук І. Г. Т48 Державні фінанси : підручник Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство України: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws 2. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Національний банк України: офіційний веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/ 4. Міністерство фінансів України : офіційний веб-сайт. URL: https://www.mof.gov.ua/uk 5. Рахункова палата Верховної ради України. Офіційний веб-сайт. URL: https://rp.gov.ua/home/
----------------------	--

Поєднання навчання та досліджень	<p>Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.</p> <p>В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях: https://scholar.google.com.ua/citations?user=g9neY2gAAAAJ&hl=uk&oi=sra</p>
----------------------------------	---

ПОЛІТИКА ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<p>Аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, здатність оцінювати ризики та приймати рішення, управлінські якості та інші.</p>
Дедлайни та перескладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно Порядку ліквідації академічних заборгованостей здобувачів вищої освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). https://eo3.nuwm.edu.ua/30369/</p> <p>Перездача модулних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно Положення про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>. Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://e.p3.nuwm.edu.ua/6226/>.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=739>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Автор
Доцент

Лариса МЕЛЬНИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1336
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100